МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет **Педагогічний**

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

Формування медіакомпетентності молодшого школяра на уроках української мови

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Формування медіакомпетентності молодшого школяра на уроках української мови
Викладач	К.пед.н., доц. Максименко Н.Б.
Контактний телефон викладача	0995258410
E-mail викладача	nataliia.maksumenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Кожен вівторок, 15.00, С. Бандери,701

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування медіакомпетентності учнів на уроках української мови. Методологічною основою дисципліни виступають: Державний стандарт початкової освіти, Концепція Нової української школи, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Означений курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами: методика навчання української мови в початковій школі, сучасна українська мова з практикумом, педагогіка, дитяча література з методикою літературного читання, психологія, педагогічні технології.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: озброєння майбутніх учителів початкової школи знаннями про особливості процесу формування медіакомпетентності молодших школярів; формування у них умінь реалізовувати на уроках української мови змістову лінію мовно-літературної освітньої галузі «Досліджуємо медіа».

Основними цілями вивчення дисципліни є: формування в здобувачів освіти уявлень про сучасні наукові підходи до висвітлення проблеми формування медіакомпетентності молодших школярів в освітньому процесі початкової школи; ознайомлення з категорію «медіаграмотність» учня початкової школи в системі педагогічних понять; аналіз особливостей реалізації змістової лінії Типових освітніх програм «Досліджуємо медіа».

У процесі вивчення дисципліни студенти мають оволодіти вміннями: моделювати структуру уроку української мови з опрацювання простих медіатектів; організовувати групове та парне навчання учнів початкової школи на уроках української мови з метою формування їхньої медіакомпетентності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мовно-літературної галузі Державного стандарту початкової освіти

Програмні результати навчання:

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й

писемного мовлення молодших школярів.
ПР-6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної).
ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання
ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР-17. Формувати критичне мислення та інфомедійну грамотність учнів початкових класів.
ПР-18 Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.
ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції і проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти, та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Вибіркова дисципліна
6	013 Початкова освіта	3	

Тематика навчальної дисципліни

Тема заняття	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Методологічні засади Концепції впровадження медіаосвіти в Україні. Мета, завдання та пріоритетні напрями розвитку вітчизняної медіаосвіти.	2	2	10
Тема 2. Сучасні наукові підходи до висвітлення проблеми формування медіакомпетентності молодших школярів в освітньому процесі початкової школи. Категорія «медіаграмотність» учня в системі педагогічних понять.	-	4	10
Тема 3. Особливості реалізації змістової лінії Типових освітніх програм «Досліджуємо медіа». Види простих медіатектів; методика роботи з медіатекстами на уроках української мови	2	4	10
Тема 4. Методичне забезпечення процесу формування медіакомпетентності молодших школярів на уроках української мови.	2	4	10
Тема 5. Організація групового та парного навчання учнів початкової школи на уроках української мови з метою формування їхньої медіакомпетентності.	2	2	10
Тема 6. Особливості використання інноваційних методів навчання під час формування медіакомпетентності учнівна на уроках української мови та літературного читання.	2	4	10
ЗАГ.	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 60 балів. Інд. завдання (РГР, Реферати) 20 балів Контроль самостійної -20 балів
Вимоги до письмових робіт	Чіткість та правильність виконання; орфографічна грамотність; логічність побудови висловлювань.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих робіт
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: завдання відображенні в системі дистанційного навчання.

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.

Відвідування занять: Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf

Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

1.Барило С.Б., Максименко Н.Б. Шляхи формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки* 2022. Випуск 200. С. 48-53. DOI: https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-200-48-53

2.Богданець-Білоскаленко Н., Шумейко Ю. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом до підручника «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 2». *Початкова школа*. 2020. С. 26-29.

3.Вашуленко О. Методичні рекомендації щодо роботи за новим підручником «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 2». *Початкова школа.* 2020. №9. С.14-20.

4.Вашуленко М.С, Дубовик С.Г. Українська мова і читання : підруч.для 2 класу для закладів загальної середньої освіти(у 2-х частинах). Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019.

5.Воскресенська Н.О. Українська мова. Буквар : підручник для 1 класу закл. загал. серед. освіти (у 2-х частинах). Ч. 1 / Н.О. Воскресенська, І.В. Цепова. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 112с.

6. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.

7.Єрмоленко А. О. Медіакомпетентність як необхідна складова професійної майстерності сучасного педагога. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2016. Вип. 137. С. 330-333.

8.Імбер В. І. Використання мультимедійних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів
початкових класів. *Молодий вчений.* № 5.2 (57.2) 2018. С. 145 – 149.
9.Ковальчук М. О. Методичний аспект створення навчального мультимедійного курсу для студентів вищої школи. *Українська полоністика.* Вип. 13. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2016. С. 198 – 206.
10.Максименко Н.Б., Барило С.Б., Бай І.Б. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до фахової діяльності засобами суб'єкт-суб'єктної взаємодії
Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». 10(38) 2024. С. 645-655. DOI https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10(38)-645-656
11.Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі : посібник для вчителя / За ред. О. Волошенюк, Г. Дегтярьової, В. Іванова. Київ : ЦВП, АУП, 2017. 197 с.
12.Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред.Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
13. Типові освітні програми для закл. загальної середньоїосвіти: 1-2, 3-4 класи. Київ: ТД «Освіта-Центр +», 2018. 340 с.13. https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-1-4-klasiv
14.Шворак К. В., Карпік І. В. Медіакомпетентність та медіаграмотність – базові компетентності педагога НУШ. «Young Scientist», 2018. № 12.1 (64.1). С. 9-13.
15. Якимчук І. Формування медіаосвітніх компетентностей у викладачів коледжу: теоретичний аспект. Нова педагогічна думка. 2019. № 4 (100) С. 69 – 73.
16.Ярош Н. Групові методи роботи на уроках у початковій школі. *Початкова.школа*. 2018. № 6 . С. 50 -54.

Викладач:
доцент кафедри початкової
освіти та освітніх інновацій Наталія МАКСИМЕНКО